

Paul-ŋum Tuyuutai Galatia-ġmiunun

¹ Uvaŋa Paul. Uqqiraqtaunġitchuŋa iñuich pisulhatigun. Aglaan Agaayyutim Aapauruam anipkakkanjan Jesus Christ tuqunaruaniñ piksraqtaagigaanja tuyuġipluŋa uqqiraqtautqupluŋa. ² Aglaktuŋa taavrumiŋa tuyuutmik ukpiqtuanġuruapayaanun Galatia-mi. Ukpiqtuanġuruat aniqatit uvani tuyuqmiut nayaanġanik. ³ Uvvatuq Agaayyutim Aapagikkapta suli Jesus Christ atannapta iħuaqqutillaŋniaġlisi suli tutqiksillusi. ⁴ Jesus qaitchuq inmiñik piqutigiplugich killuqsaativut annautisukhuta marrumakŋa pigiitchuamiñ iñuuniaħiptikniñ maliġutlugu pisulħa Agaayyutim Aapagikkapta. ⁵ Taatnamik Agaayyun kamagilakput taimuŋa. Amen.

Tusraayugaagiksuaq Atautchiiñauruq

⁶ Uvaŋa kaŋiqsiñiaġukkiga una, Suvaatatai ayaktiġniqpisiuŋ Jesus akuqtuiŋanikapsi sivuani anniqsuqtiksrauplugu. Iħuaqqutriħiġmigun tuqluġaasi piqatautquplusri ilaani Christ-kun, aglaan naalaġnirusi atlamun tusaayu-gaagiksuamun. ⁷ Uvva, atlamik tusaayu-gaagiksuamik piitchuq! Aglaan iħanisa iñuich alapititkaasi atlanġuqtaġniaqlugu tusaayugaagiksuaq Christ-kun. ⁸ Quliaqtuaġutigipsi tusaayugaagiksuamik nalaunġaruakun. Aglaan iħanisa iñuich uqautigaasi atlanġuqlugu. Uvagut

naagaqaa isagulgum qilanmiñ uqagiguptigu atlanjuqlugu nalaunnangitchuq. Agaayyutim piyaqqugligich quliaqtuaqaqtuat atlanjuqlugu. ⁹ Uqautigitqinñiağiga uqautigikkağa sivuani, Quliaqtuaqaiqput tusraayugaagiksuamik nalaunnaruakun akuqtukkaqsi, aglaan atlat iñuich quliaqtuağigaat atlanjuqlugu. Agaayyutim suksraunğıqsinniağai taatnatchich iñuich qanapak taimuņa. ¹⁰ Quliaqtuağikapku tusraayugaagiksuaq quliaqtuatlaitchuņa quyalisulhiñağlugich iñuich. Savaktauruņa Christ-mi. Taatnaqluguasiñ pisuqtilaaptun quyalisulhiñağiga Agaayyun. Uvaņa quyalitñinñianğitchuņa iñuñnik.

Qanuqhuni Paul-ñum Uqqiraqtiğquqtilaana

¹¹ Aniqatiumaan, ilitchugitqugipsi uumiņa, tusaayugaagiksuaq quliaqtuağikkağa iñuñniñ ingitchuq. ¹² Atakkii akuqtunğitchiga iñuñniñ, naagaqaa kia-unniñ ilisautingitkaana, aglaan akuqtuğiga tusaayugaagiksuaq Jesus Christ-ñum sagviutipmaņa. ¹³ Tusaagiksi qanusiutilağa iñuk iñuunñağma Jew-ñuruat ilitqusiatigun. Pisuqtilaaptun nagliksaaqtitatka ukpiqtuanñuruat Agaayyutmun suli piyaqquğniaqlugich ilunñuktaitluņa. ¹⁴ Kamaksritlukluņa Jew-ñuruat ilitqusiatnik iñugiaktuaniñ iñuuqatiumniñ, piyummatigillapiaqlugu ilitqusiat sivullipta. ¹⁵ Agaayyutim ihuaqqutriğmigun piksraqtağigaana savautitqupluni anigaluaqtitnaņa. ¹⁶ Nakuunasugigaa sagviiħksrani iğñiğmiñik uvamnun quliaqtuağitquplugu tusaayugaagiksuaq Jesus-mik Jew-ñuñitchuanun. Taatnaqluņa

ikayuqtisiunitchuŋa iñuñniñ. ¹⁷ Jerusalem-munitchuŋa taapkunuŋa uqqiraqtaunjaniktuanun sivumni aglaan qilamiksnullapiaqhuŋa Arabia-muktunja. Kiñuagunaasii utilgitchuŋa Damascus-mun.

¹⁸ Jerusalem-muktunja piñasut ukiut aquatigun qiñigiaqhuŋu Peter nayuutipluñaaasiññ ilaani akimiani uvluni. ¹⁹ Qiñiñitkitka atlat uqqiraqtit kisian James, nukatchiağikkaŋa Atanğuruam. ²⁰ Aglaatka sagluuqtuanuñitchut. Sivugaani Agaayyutim uqaqtunja ilumutuuruamik. ²¹ Kiñuagun Syria-muktunja Cilicia-munlu. ²² Ukpiqtuanuruat Judea-mi ilisimanitkaatŋa kigiñapkun. ²³ Ilinisa tusaalhiñağaatŋa itna, “Taamna iñuk nagliksaaqtitigikkaqput sivuani piyaqquğniaqhuŋulu ukpiqqutvut aglaan pakma quliaqtuağiliutinigaa ukpiqqun inmiñik.” ²⁴ Aasiññ ilinisa nangagaat Agaayyun piqutigipluŋa.

2

Paul-ñum Akuqtukkauħa Atlanun Uqqiraqtinun

¹ Aquatigun akimaiguutailat ukiut Jerusalem-mun utilgitchuŋa piqasiqhuŋa Barnabas-mik, sulii aullautripluŋa Titus-mik. ² Aullaqtunja Agaayyutim aullatqiqupmaŋa. Sivulliuqtauruat ukpiqtuanuruani suksraagitñitqunğitkitka quliaqtuağianikkamnik sulii quliaqtuağiniakkamnik. Taatnamik ilitchuğipkağitka tusaayugaagiksuamik quliaqtuağikkamnik katimmatillakmatŋa. ³ Kia-unniiñ nunuriñiañitkaa tuvaaqatiga Titus nalunaituñtchiquŋulu Jew-ñuñitkaluaqtitluŋu. ⁴ Ilañisa ukpiqsriñuñuqtit Titus taatnaquniğaat.

Ilaliutiniqsut nalunautchiplutin naipiq-
 tugniałhiñaqhuta. Iłitchuğisukkaat patchisaiłiqput
 Jesus Christ-kun Jew-ņuruat maligutaksrañitñiñ.
 Aasriiñ savaktaagrugiliutitqiguqaatigut Moses-
 ñum maligutaksraiñun. ⁵ Taatnaqugaluqaatluta
 malinñuğutingitchugut takku iñuuniaquplusi
 maligullugu ilumutun tusaayugaagiksuaq.
⁶ Tamatkua kamagikkauplutin sivulliuqtauruat
 ilarağainitchut sumik quliaqtuağikkamnun.
 Taamna nipliuttutigigiga atakkii uvamnun
 taapkua sivulliuqtauruat itmiut atlatun
 iñuktitudun. Sivugaani Agaayyutim kiñaunniñ
 nakuutlunitchuq atlaniñ iñunñiñ. ⁷ Aglaali
 ilitchuğigaat Agaayyutmun uvañalu Peter-
 lu quliaqtuaqułiqpuk tusaayugaagiksuaamik,
 uvaña Jew-ņunitchuanun aasiłi Peter Jew-
 ñuruanun. ⁸ Agaayyutim Peter uqqiraqtiguqtitkaa
 Jew-ņuruanun, suli uqqiraqtiguqtitlunja Jew-
 ñunitchuanun. ⁹ James-lu Peter-lu suli John,
 kamagikkauplutin sivulliuqtauruat, ilitchuğigaat
 Agaayyutim qaitchilħa uvamnun uumiña
 savaaqaligmik. Akuqtuqhunuk ilaligaatiguk
 uvañalu Barnabas-lu. Tarra anjigutirugut
 quliaqtuatlasiplunuk tusaayugaagiksuaamik
 Jew-ņunitchuanun aasiłi ilinich Jew-ņuruanun.
¹⁰ Inilħiñagniqsut itqagitquplugich inuqsraqhutin
 ukpiqsriuat Jerusalem-mi, taatna taamna
 piyummatigisuugaluakkaga atuumatquplugu.

Paul-ñum Natqiksruğaa Peter Antioch-mi

¹¹ Aquagun Peter Antioch-mukman
 akilliligiğiga iñugiaktuat ukpiqsriuat takkuatni
 atakkii killukuagñisusq. ¹² Itnauvva Peter

killukuaqtuq. Peter Antioch-mun aggianikman nigiqatausugaluaḡniqsuaq ukpiqsriruanuḡplutiḡ Jew-ḡḡitichuani. Aglaan ilaḡich James-kuayaat tikitmata Peter-m iqsigiliutiniḡai iḡuich isumaḡaqtuat iḡḡḡnun nalunaitmiutchiḡuḡḡich. Taatnamik Peter piḡḡniqsuḡ iḡmiḡik Jew-ḡḡitichuaniḡ nigiqatigiḡaiḡḡiḡuḡiḡu. ¹³ Atlas Jew-ḡḡplutiḡ ukpiqsriruat ilaliutiniqsut Peter-mun nigiqataunaiḡhutiḡ Jew-ḡḡitichuani taimmaasriiḡ ukpiḡḡuaqtigiḡuḡhutiḡ. Unniḡiḡ Barnabas malinḡuḡtipmiḡiḡsuḡ Peter-mun. ¹⁴ Iḡitchiḡiḡkapku iḡuuniaḡiḡhat tuvraḡḡuḡu ilumutuuruḡaḡ tusaayugaḡḡiḡsuam uḡautigiga Peter sivuḡaatni iluḡaḡisa, “Jew-ḡḡaluaqtutin aglaan iḡuuniaqtutin Jew-ḡḡitichuatun. Suvaatami nunurivigich Jew-ḡḡitichuat maligutchtitḡuḡḡich Jew-ḡḡruat atuiḡhatnik?”

*Jew-ḡḡruatlu Jew-ḡḡḡitichuatlu Anniqsuḡtaurur
Ukpiqsriḡtikun*

¹⁵ Iḡumutuullapiaqtuḡ Jew-ḡḡpluta animaliḡput, makunatituunilaḡ Jew-ḡḡitichuatun killuḡsaḡti-tun. ¹⁶ Agaayyutim nalaunḡasripkaḡumiḡaitkaatigut iḡmiḡiḡ tupiksriḡhiḡaḡupta maligutaksramik, aglaan nalaunḡasripkaḡniḡaatigut ukpiqsrigupta Jesus Christ-mik kisianik. Taamna nalupqinaigigikput. Taatnaḡhuta ukpiḡiḡikputtuḡuḡ Jesus Christ, aasiiḡ ukpiqsriḡhiḡaḡupta Jesus Christ-mik Agaayyutim nalaunḡasripkaḡniḡaatigut. Agaayyutim nalaunḡasripkaḡumiḡaitkaa kiḡapayaaḡ nalaunḡasuktuaḡ Agaayyutmi tupiksriḡhiḡaḡhagun maligutaksramik. ¹⁷ Isummatigilakput una, tunḡaviguḡtigu Christ ilaanun

nalaunnasripkaquluta sivuğaani Agaayyutim, ilitchuğiraupmiugut killuqsartaunipluta atriplugich iluqaisa Jew-nunitchuat. Taamna qiniqitpa Christ-tuug killuqsartauniplugu? Naagapiagataq, taamna ilumutuunitchuq. ¹⁸ Aglaan una ilumutuuruq, uqautigiqqaapku maligutaksraq ihuaninipplugu aasiin aquagun uqautigitqilgitlugu nakuuniplugu, taatnaqama navguiriguqtuna. ¹⁹ Atakkii maligutaksrakun tuqunaruna maligutaksramun. Pakma inuutlasiruna Agaayyutim inuutqutaagun. Christ-mi kikiaktuutiqatauruatun piuna. ²⁰ Taatnamik uvanangiqsuq inuuruuq, aglaan pakma Christ inuuruuq uvamni. Inuullamni timipkun inuullapiaqtuna ukpiqsrihapkun Iginjanik Agaayyutim. Piqpagigaana suli qaitchipuni inuuhigmunik piqutigipluna. ²¹ Ayanitkiga Agaayyutim ihuqqutilha. Inuk nalaunnasritlasihiqpan Agaayyutmi tupiksrihihigmigun maligutaksranik, Christ-nun tuqulha inuqnangitchuq.

3

Maligutaksrat naagaqaa Ukpiqsrihiq

¹ Galatia-gmuisii, kinnauruasii! Kia anatkuaqpasri? Quliaqtuagutigipsi nalupqinaillapiaqlugu tuqulhagun Jesus Christ-nun sannigutami. ² Ilitchuğisruktuna uumiña ilipsitniñ, akuqtuqpisiun Ipqitchuaq Irrusriq tupiksrihipsigun maligutaksramik? Naagga! Tusraagiksi tusraayugaagiksuaq ukpigiplugulu, taatnaqhusi akuqtugiksi Ipqitchuaq Irrusriq. ³ Aullağniiqqaqlugu Agaayyutikuahiqsi

Ipqitchuakun Irrutchikun, suvaata sivut-mugukpisi pakma sanŋipsigun? Taamna kinniqutaullapiaqtuq! ⁴ Nagliksaaġutiqaqtusri pisigiplugu tusraayugaaġiksuaq. Suiġaamun itpat? Ukpiqsriġiqsi atuġumiñaitpa? Taatniitlaitchuq! ⁵ Agaayyun qaitchiva ilipsitñun Ipqitchuamik Irrutchimik tupiksrikapsi maligutaksratigun? Naagga! Agaayyutim qaitchigaasri Ipqitchuamik Irrutchimik savakhuni quviqnaqtuanik akunnapsitñi atakkii tusraakapsi tusraayugaaġiksuaamik ukpiqsrirusri.

⁶ Abraham-tuuq ukpiqsriñiqsuq Agaayyutmik. Taatnaqlugu Agaayyutim akuqtuġniġaa nalaunŋaruagaġiplugu. ⁷ Taavrumuuna ilitchuġitlagiksi aullaġvipiaqaqtılaanġat Abraham-mik—iñuich ukpiqsriruat Agaayyutmik tunŋavigiplugulu. Tamatkua aullaġvigigaat Abraham. ⁸ Agaayyutim sivuniksriqutiginiġaa aglausimaruat uqalhatigun nalaunŋasripkaġniaġnipluġich iñuich ukpiqsriġhatigun. Taatnaqlugu Agaayyutim quliaqtuagaġutiniġaa Abraham tusraayugaallautamik inilġaan, itnaqhuni, “Iñupayaaq nanipayaaq ikayuusriaqaġisiruq ilipkun.” ⁹ Abraham ukpiqsriñiqsuq taavrumiŋa. Taatnaqhuniasii ikayuusriaqaqtuq. Taatnatuntuuq tamatkua ukpiqsriruat Abraham-tun ikayuusriaqaġisirut piqataulutinġ ilaani.

¹⁰ Aglaan iluqatinġ iñuich niġiugaqaqtuat nalaunŋaruauŋusrukhutinġ sivuġaani Agaayyutim tupiksriġhiñahiġmiktigun maligutaksramik nuyuaġnaqtuami piyaqquġvinmi ittut. Aglausimaruq Agaayyutim uqalhiñi itna, “Kiñapayaaq atuiñġitchuaq supayaamik

aglausimaruanik makpigaañiñi maligutaksram piyaqqukkaugisiruq piqutigiplugu tupiksriñgilli.”
 11 Taamna nalupqinaitchuq kiñaunniñ iñuk nalaunñasripkağumiñaitchuq sivuğaani Agaayyutim tupiksriñunipsuuq maligutaksramik, takku uqautikkaaurugut Agaayyutim uqałhiñi, itna, “Iñuk nalaunñaruq sivuğaani Agaayyutim iñuugisiruq ukpiqsriñikun.” 12 Aglaan iñuk tupiksriuruq maligutaksramik [Moses-ñum qaisañamik] tunñaviqanğitchuq ukpiqutmik. Takku aglausimaruq Agaayyutim uqałhani itna, “Iñuk tupiksriuruq maligutaksram iniqsruağipayaakkañanik iñuugisiruq.” 13 Tupigiyumiñaitkaptigu maligutaksrapayaaq Agaayyutim patchisigigaatigut tuqutqupluta, aglaan Christ-ñum tasuğaatigut Agaayyutim atanniłhaniñ inañiutiligmigun uvaptiknun. Aglausimaruq Agaayyutim uqałhiñi itna, “Iñuk naktitauruq napaaqtumun taamna taiyuaniqłhuutitchiuruq.” 14 Taatnaqlugu Jesus Christ-kun taamna ikayuusriaq tikiu-manisruq Jew-ñunitchuapayaanun Agaayyutim akiqsruutigikkaña Abraham-mun. Iñupayaaq tunñaviqahñaqtuq Christ-mik akuqtuigisiruq Ipqitchuamik Irrutchimik Agaayyutim akiqsruutigikkañanik.

Maliğutaksratlu Akiqsruutaalu Agaayyutim

15 Aniqatiumaan, uvva urrakusraun iñunmikñaqtaq, iññuk akiqsruutipmaknik aglautiplutik suli nalupqinaiyausriqlugu avatmun, nalliaknikunniñ suksraağumiñaitchaa taamna inillaksimaaniktuaq sivunniugun

naagaqaa atlan̄nugumiñaitlugu. ¹⁶ Agaayyun akiqsruutiqağniqsuq Abraham-mun kinuvianiñunlu. Agaayyun nipliñgitchuq itna, “Kinuvianun” iñugiaktuanun, aglaan nipliqsuq, “Kinuviapnun” atausriuruamun. Taamna atausriq Christ ittuq. ¹⁷ Una itnautigikkaga, Agaayyutim maligutaksraña qaisauruq 430 ukiut pianikmata nalupqinainaniqqaqtitlugu akiqsruutaa Abraham-mun. Agaayyutim sivunniugutaa Abraham-mun nalupqinaiyausiqqaqtitlugu suksraakkauyumiñaitchuq, atrilugu iñuum anigutaa nalupqinaiyaqsimaruq suksraakkauyumiñaitmatun. ¹⁸ Uvva Agaayyutim aatchuğniaqpatigut akiqsruutigikkanik tupiksriñhiñagupta maligutaksramik? Qañaa, taatniingitchuq! Agaayyutim aatchuutiginiğaa ikayuusriaq Abraham-mun inillaksimaaniktu-akun akiqsruutmigun.

¹⁹ Supayaaq tunñaviqaqpan ukpiqsriğimun, suvaata maligutaksraqqapisa? Maligutaksraq illatauniqsuq aquagun tikkuagutitquplugich iñuich navguisaatnik maligutaksramik. Maligutaksraña Moses-ñum iñuich maligutaksraqigaat ag-gigñiañhanunaglaan kinuvianjuruam akiqsruutauruam. Israqulgich qaiññigaat maligutaksraq akunnigutauruamun, aasriili tikiutiniğaa iñun̄nun. ²⁰ Aglaan akunnigutauruq inuqnangitchuq atausriñhiñaq iñuk itman. Aasriiñ Agaayyun atausriuruq taamna.

Suvaata Maligutaksraqapa?

²¹ Uvvaasriiñ maligutaksraq akitñaummatiniqpa akiqsruutaiñun Agaayyutim? Taatniingipiaqtuq!

Tarra maligutaksram qaitchitlaniqpagich iñuich iñuuligmik, ilumun nalaunnatlanayaqtugut Agaayyutim sivugaani maligutchiñhaptigun taavrumiña maligutaksramik. ²² Aglaan taatniingitchuq. Agaayyutim uqalhan uqautinigaa iñupayaaq tigutaanuniplugu killuqsautmi. Agaayyun aatchuğuniqsuq akiqsruutigikkağmiñik iñunun piqutigiplugich ukpiqsriñhatigun Jesus Christ-mik. Aatchuutigisunigaa tamatkununa tunnaviaqtuanun ilaanulhiñaq.

²³ Taamna ukpiqqun tikitchaluaqnagu tigutaaginigaatigut maligutaksram. Patchisaiqsimaichugut ukpiqqutim tikiññialhanunaglaan. ²⁴ Maligutaksram ataniginigaatigut agigñialhanunaglaan Christ-ñum. Tarra Christ agiqman tunnavigiaqsigikput Christ anniqsuqupluta killuqsautiptikniñ. Taatnaqlugu Agaayyutim akuqtugaatigut nalaunñasripluta ukpiqsriñhaptigun Christ-mik. ²⁵ Aasriñ pakmapak ukpigumiñaqsikapta Christ-mik ataniqanaiqsugut maligutaksramik. ²⁶ Taatnamik igñigiliutigaasri Agaayyutim tunnavigikapsiun Christ Jesus ukpiqsriñipsigun. ²⁷ Iluqasri paptaakkaukapsi atausriñuqataurusri Christ-mi, atiplusri Christ-mik liilaa. ²⁸ Atlagiinaiqsut Jew-ñuruatlu Greek-ñuruatlu, savaktaagruillu patchisaitchuatlu, anutitlu agnatlu. Iluqasri atausriñuqataurusri Christ Jesus-mi. ²⁹ Taatnamik, piginiqpasri Christ-ñum Abraham-ñum kinuviağipmigaasri, sulipsuuq piññaaktaaginiamigiksi Agaayyutim akiqsruutigikkaña.

4

1 Ilallaglagu uumiña itna, igñiq paitchaktaak-srautilik ililgaanunñagmiñi atlakaungitchuq savaktaagrūmiñ, iñuqağaluannaisa suurat inmiñun. 2 Ililgaanunñagmiñi qaunaksriqaqtuq aňalatiqaqhuniļu tikiññiaľhanunaglaan piviksram aapanan inillakkaña. 3 Taatnatuntuuq uvagut. Ililgaanunñapta sılam aňalarrutaisa aňalatmigaatigut piğugaluqaata. 4 Aglaan pivik inillaksimaruqaq tikitman, Agaayyutim tuyuğigaa igñiğikkani. Christ animaruq agnakun maligutaksrakuaquplugu. 5 Agaayyutim tuyuğigaa tasuğuklugich aňalatittuat maligutaksramun, atakkii Agaayyutim igñiğitqugaatigut ilaanun. 6 Ilumun Agaayyutim igñiğigaasri. Taatnaqlugu Agaayyutim tuyuğiniğaa Irrusria Igñiğmi uummatiptiknun, taamnaasriñ tuqluqhuni, “Abba, Aapaan.” 7 Taatnaqhutin Agaayyutim pisulhagun savaktaagrūngiqsutin, aglaan Agaayyutim igñiğigaatin, aasiñ igñiğiniqpatin tarra paitchaktaaksrautiliğugniqsutin.

Paul-ñum Isrumaaluutiginiğai Galatia-ğmiut

8 Inilgaan ilitchuqsrigaluaqasri Agaayyutmik savaktaagrūurusri tamatkununña ilitqus-riñun agaayyutaungitchuanun. 9 Aglaan ilitchuğigiksi Agaayyun —naagauvva ilumun Agaayyutim ilisimagaasri—suvaatami utiğukpisi sayaitlutin atuğumiñaitlutinļu aňalarrutaiñun sılam? Savaktaagrūutqigukpisi tamatkununña tigutaanulusri? 10 Qaunaksrugisi uvlut, tatqich, ukiutlu surağagviich! 11 Naviasruutigipsi savalıñagasarugalunña piilaamun.

12 Aniqatiumaan, injiqsruḡipsi uvaptun ilitquplusri, [amiami niḡiugaqaqasri anniq-suḡiaksrapsitñik tupiksriḡipsigun maligutaksramik,] atakkii ilinaruḡa ilipsisun, [amiami tiliñgitchipsi maligutchiquplusri Jew-ḡuruat maligutaksranitñik]. Inḡagma ilipsitñi pimaḡuktangitchipsitḡa. Suvaatami pimaḡuktaḡukpisitḡa pakma?

13 Itqagingitpisiuḡami atniḡñatigā pilguirrutiaḡuḡa quliaḡtuāqama tusraayugaagiksuamik ilipsitñun sivulligmi? 14 Atniḡñautiga itkalanḡaan uukuḡutauruatun ilipsitñun iḡuḡluāḡingitchipsitḡa naḡḡugingitluḡalu, aglaan akuḡtuḡipsitñā israḡulgatun Agaayyutim, naagaunniñ Christ Jesus-tun. 15 Taimani qanutun quviasuktigivisi! Piyumiñāḡniḡupsi iraiḡayaqtusri aasriñ iriliutilugik uvaḡnun. Itqallagagigiga. Suvaata isrummatigivisitḡa atlanḡuḡluḡu pakma?

16 Pakma uumiksriḡiḡniḡipik ilipsitñun uḡautikapsi ilumutuuruamik? 17 Tamatkua atlat iñuich maliguaḡtigiutiisukkaasri, aglaan taamna nakuḡgitchuḡ. Tamatkua akilḡilḡisuḡugaasri uvamnik maliquplutin ilinich kisiminḡ.

18 Nakuḡgaluaḡtuḡ isrummatigillautāḡaitñi aglaan kisian ikayuutaukpan. Taamna nakuuruḡ ataramik, nayuutiḡamniḡhiñāuḡḡilaḡ ilipsitñi.

19 Ilḡaanḡuruasri! Isrumaaluutigillapiāḡipsi iḡñisuktuatun nanḡirrutiaḡmatun. Kipiḡniḡtuḡa ilumun Christ-ḡum Irrusria naamasitquplugu ilipsitñi. 20 Uvvatuḡ nayuutilaḡa ilipsitñi pakma atlanḡuḡlugulu uḡausriḡa ilipsitñun. Qanuḡsausipiallaktḡa ikayuutauniksrapkun ilipsitñun.

Atrikusaun Hagar-kunlu Sarah-kunlu

²¹ Iłasri aňalatitqiguktut maligutaksramun. Uqautisritña, tusraatlaitpisiun sumik Agaayyutim uqaqtilaaña maligutaksram makpigaanani?

²² Aglausimaruq Abraham malgunnik igniqagñiplugu, ilaqataa savaktaagrुकun agnakun aasrii ilaqataa patchisaitchuakun agnakun.

²³ Igniña savaktaagrुकun agnakun aniruuq iñuich piqusriatigun. Aglaan igniña patchisaitchuakun agnakun aniruuq Agaayyutim akiqsruutaagun.

²⁴ Taapkuñniña atrikusautiqaqtuña. Tarra taapkuak agnak ittuk malguktun sivunniugutauruaktun. Atausriq sivunniugutauruq maligutaksrauruq Agaayyutim qaisaña iggigmiñ atilijmiñ Sinai-mik. Iñuich iñuuruat taavrumuuna sivunniugutauruakun ittut savaktaagruatitun. Aasriiñ agnaq atilik Hagar-mik taamna sivunniugutauruatum ittuq.

²⁵ Taamna Hagar ittuq iggisun Sinai-tun Arabia-mi ittuatum. Hagar atriqaqmiuq marrumiña nunaqqimik Jerusalem-mik. Taavrumatum iñuich savaktaagruurut atakkii aňalatitlutinj maligutaksramun.

²⁶ Iglua sivunniugutauruq patchisailaahuruq Agaayyutim qaisaña Christkun. Aasriiñ agnaq atilik Sarah-mik taamna sivunniugutauruatum ittuq. Taamna Sarah atriqaqmiuq Jerusalem-mik qilañmiittuamik aakaupluni iluqaptikni. Taavrumuuna iñuich patchisaitchut atakkii aňalatitlutinj Christmun.

²⁷ Takku aglausimaruq Agaayyutim uqałhani:

“Quviasrugñ agnaaq qitungitlaitchuatin!

Atuğñ quvianakun nipitusilutin,

ignisuktuum atniğñanjanik iglutungitchuatin!

Atakkii aḡnaq suksraakkauruaq qitunḡaqaṭluṅniaqtuq taavrumakṅa iḷaqaṭiqaqtuamiñ.” *Isaiah 54:1*

²⁸ Aniqatiumaan, pakma aṅalatiṅaiqsusri maligutaksramun. Iḷilgaagiliutigaasri Agaayyutim Isaac-tuntuuq piqutigiplugu Agaayyutim akiqsruutaa. ²⁹ Aglaan inilḡaan igñiq aniruaq pisulhatigun iñuich piyuaqligñiqsuq igñigmik aniruamik Agaayyutim Irrutchiḡmigunlu pisulhagunlu. Pakmanunaglaan taatnatunsuli ittuq. ³⁰ Sumik Agaayyutim uqaḷha uqaqaqpa? “Aullaqtirruṅ savaktaagruk aḡnaq igñiṅalu, takku savaktaagruum aḡnam igñiṅa paitchaktaaqatauruksraunḡitchuq igñiṅani patchisaitchuam aḡnam.” ³¹ Taatnaqhuta, aniqatiumaan, iḷilgaagṅitchaaticut savaktaagruum aḡnam, aglaan pigigaaticut patchisaitchuam aḡnam.

5

¹ Christ-ṅum patchisaikkagigaaticut. Taatnaḡusri makitavigisriun payaṅaiḡusri iñuk patchisaiqsimaruatun, savaktaagrugiliutitqiṅñiaqasri maligutaksramun!

Iñuuniaḡitchi Atanḡiqsimaruatun

² Naalaḡnisitchi! Uvaṅa Paul iḷitchuḡitqugipsi uumiṅa: nalunaitṅutchiqsitkupsi Jew-ṅuruatun nalaunṅapkaḡniḡasugalusri sivuḡaani Agaayyutim, Christ-mun anniqsuqt-ṅiḡiñiqsusri. ³ Kilitqilḡitchiga kisupayaaq iñuk nalunaitṅutchiqsittuaq: Taamna iñuk tupiksriuksrauruq iluqaitñik maligutaksranik. ⁴ Nalaunṅasipkaqtausukkupsi Agaayyutim sivuḡaani

tupiksriłipsigun maligutaksramik, tammaigiksi Christ anniqsuutri suli piinanihusri ihuaqputaaniñ Agaayyutim. ⁵ Aglaan uvagut, nigiuagağigikput Agaayyutmun nalaunņasripkagisiłiqput inmiñi ukpiqsriłiptigun. Taamna utaqqigikput ikayuutaagun Ipqitchuam Irrutchim uvaptikni ittuakun. ⁶ Tunņavigikaptigu Jesus Christ kisian iñuum nalunaitmiutaqalhalu naagaqaa nalunaitmiutaiłhalu suutaungitchuq, aglaan ukpiqsriłiq savaaqtuuaq piqpaksriłikun.

⁷ Pillautagałuaqtusri tupiksriplıusri ilumutuuruamik. Kia nutqaqtipasri agaayyutikuagałipsitñi?

⁸ Aglaan nalupqinaitchuq Agaayyutim tuqlıqtigikkapsi nutqaqtingitkaasri.

⁹ Qaunatqiagıglugu ilısuttun naalağnikkaqsi, takku itnaqsamaruq “Mikiruuram puvlaksautim puvlagataqtittagağaa iluqaan qaqqiaksraq.”

¹⁰ Nalupqisuutigingitchiga Atanikun isrummatiqagñiaqtilaaqsi uvaptun isrummatiqapmatun. Agaayyutim anasiñnuqsagñiağaa iñuk avatvaqtitchiruaq ilipsitñik, kisuugisikpan.

¹¹ Aniqatiumaan! Suvaata Jew-ņuruat piyuagağaaqpatņa? Quliaqtuagingigıgiga iñuum nalunaitņutchiruksraułha. Taamna ilumun inniqpan ihuıııuğutiqağayaitchuņa iñuņnik quliaqtuagama Christ-ņum tuqułhanik sannigutami. ¹² Uvvatuq tamatkua akatchiruat ilipsitñik igruiglıch inmiknik.

¹³ Aniqatiumaan, Agaayyutim patchisaıgaasri. Taatnamik killulıqıtqinñiaqasri kaņıgruaqtapsigun, aglaan piqpakutihikun savautilusri avatmun.

¹⁴ Tarra kamagigiksi iluqaan Agaayyutim

maligütaksraña iñuukapsi uumuuna, “Piqpagiyu-
magiñ iñuuniaqatin iliptun ililugu.” ¹⁵ Aglaan
atniagütigupsi pisaanñatiaqsilusrilu avatmun,
qaunatqiağigitchil! Piyaqquqtautiniaqtusri
avatmun taatna pigupsi.

*Savaaña Ipqitchuam Irrutchim Naagaqaa
Savaaña Kanjgruaqtam*

¹⁶ Uumiña uqautigipsi, Ipqitchuamun
Irrutchimun aňalatitchiun iñuuhiqsi. Taatnağupsi
malinñuğutiyumiñaitchusri kipiğniugutaiñun
kanjgruaqtam. ¹⁷ Takku kanjgruaqtam kipiğniugutai
akitñaummatirut kipiğniugutaiñun Ipqitchuam Ir-
rutchim, sulı kipiğniugutai Ipqitchuam Irrutchim
akitñaummatirut kipiğniugutaiñun kanjgruaqtam.
Taapkuak iglülüğutiruk avatmun. Taatnamik
patchisaiñğitchusri pitlaillugich sut pisukkalu-
akkasri. ¹⁸ Aglaan Ipqitchuamun Irrutchimun
aňalatitnapsi, aňalatiqanğiqsusri maligütaksramik.
¹⁹ Kanjgruaqtam malinñutraqtitkaatigut
sayuñahıgmun ilaqatiqagaluğumi, atlatuhıgmun
ilaqataitkaluğumilu, qaayugnahıgmunlu,
aňalalguıhıgmunlu uvaptiknik, ²⁰ putqatahıgmunlu
aanğuanun, aňatkuuhıgmunlu, uumikkutihıgmunlu,
sanmisihıgmunlu, siqñatuahıgmunlu, qat-
miksaahıgmunlu, uqavaağuuahıgmunlu, avgu-
mahıgmunlu, inmikuağutmunlu, ²¹ pinatuhıgmunlu,
iñuaqtuhıgmunlu, imiliguuhıgmunlu, pi-
vaahautigiplugu quviasruñniahıgmunlu sulı atlanik
taatnatun ittuanun. Uqautianikkaluqamigigipsi
sivuani, aasriñ kilikkipsi pakma, itna,
tamatkua taatna piruat itkumiñaitchut
Agaayyutim añaayuqautaani. ²² Aglaali

Ipqitchuam Irrutchim piqpaksripkaġaatigut quviatchauġiġmiglu, tutqiuṭmiglu, manimilġutmiglu, iħuaqqutriġiġmiglu, nakuuġiġmiglu, tuniqsimmatriġiġmiglu, ²³ piisaanġiġmiglu suli aṅalataalġuġiġmik inṃmun. Iñuk iñuuruuq tamatkunuuna taluqsraġumiñaitchuq maliġutaksramik. ²⁴ Aasrii tamatkua Christ-mun pigiliuṭipkaqtuat kikiaktuutiniġaat kaṅiġruaqtuq pisugruaġutituummaan kipiṅniuġutituummaanlu. ²⁵ Iñuuniāġvigiguptigu Ipqitchuaq Irrusriq, ki aṅalatitta Ipqitchuamun Irrutchimun. ²⁶ Kamañaġniluta isrumaruksraunġitchugut uvaptiknun, qinnaguksaāġutingiġuta avatmun siqñakkutingiġutalu.

6

Ikayuutititchi Avatmun

¹ Aniqatiumaan! Ilaksi aṅuraukpan killukuakikun ilipsi aṅalatittuani Ipqitchuamun Irrutchimun utiqtitaksraġigiksi taamna iñuk piisaanġiġlikun. Aglaan qaunagilusri ilipsitñun, atakkii aṅiqusraaqṭitpiaqmiusri. ² Ikayuutititchi avatmun sakiṅniuhġmun iġgupsi, akiyautilusri avatmun uqumailliuġutipsigun. Taatnaġupsi tupigillapiāġniāġiksi maliġutaksraq Christ-ṅum qaisaṅa. ³ Kiñapayaaq iñuk isrumaġumi nakuutluṅniṅuni atlaniñ, suunġiñṅaġmi, kinnillapiaqtuq inṃmiñun. ⁴ Iñullaa naipiqtuġli inṃmiñun Agaayyutim sivuġaani suraġaḷi nakuupmagaan. Suragaḷi nakuuniqpan isrumakkutigillautāġniaqtuq inṃmiñik. Kamasraaġumiñaitchuġaasriiñ

sannigutaagun Atannapta Jesus Christ-ŋum. Christ-ŋum tuquŋhagun kikiaktuutriviŋmi kanigruaqtatq tuquŋaruq uvamni, suli pakma kanigruaqtam aŋalatlaiqŋuŋa. ¹⁵ Tunŋavigikaptigu Christ Jesus kisian iŋuum nalunaitmiutaqalhalu naagaqaa nalunaitmiutaiŋhalu suutaungitchuq, aglaan iŋuum anniqsuqsimaŋha nutaamun iŋuuhigmun Christ-kun. ¹⁶ Iluqagminj aŋalatauruat taavrumuuna nutaakun Agaayyutim piksraqtaagigai tamatkua iŋuich, Israel-aagmiupiaquqŋugich. Tamatkua Agaayyutim qiŋuiŋŋaŋalu ilunŋuktaŋalu pigigaat.

¹⁷ Uvakŋaniŋaglaan kia-unniŋ iŋuum pimaqhuutitqiŋgillŋa, takku qilgut timimni qiŋiqtitkaat savaktaagruupluŋa Ataniŋmun Jesusmun.

¹⁸ Aniqatiumaan, iluaqutrisaan Atannapta Jesus Christ-ŋum nayuŋumagaasri. Taatnatuq.

